

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سیستم های مدرن جنب انرژی در

سازه های فولادی

مقدمه :

- در سالهای اخیر به توسعه وسائل موثر دراستهلاک انرژی لرزه ای القاء شده در سازه اهمیت بیشتری داده شده است که **پاسخ سازه رادر نهایت الاستیک** نگه دارد .
- **افزودن وسائل انرژی به سازه یا جداسازی لرزه ای سازه** معمولا از راههای کنترل سازه شناخته می شود. در دو دهه اخیر پیشرفتهای قابل ملاحظه ای در کنترل سازه صورت گرفته است . بر اساس طبیعت استهلاک انرژی زلزله این سیستم های کنترل به دو دسته تقسیم بندی می شوند که عبارتنداز : **کنترل فعال و کنترل غیر فعال** .
- مقدار انرژی سازه به چندین عامل بستگی دارد که برخی از آنها با مشخصات حرکت زمین مانند دامنه محتوای فرکانسهای و... یادیگر خصوصیات سازه مثل پیوند طبیعی و میرائی و خواص مقاومت و... مرتبط می باشد .

- جهت طراحی سیستم های مدرن ، برای یک طرح مقاوم لرزه ای مناسب ابتدا باید **سعی در حداقل نمودن مقدار انرژی هیستریزیس تلف شده در اعضای اصلی سازه نمود .**
- دو دیدگاه مهم جهت رسیدن به این هدف وجود دارد . اولین دیدگاه شامل طرحهایی است که در آن سعی در **کاهش انرژی ورودی به سازه** داریم که به عنوان مثال سیستم های جداسازی پایه از آن جمله اند .
- دومین دیدگاه بر روی **مکانیزم های اتلاف انرژی** در خودسازه متمرکز است . برای این منظور از یک سری تجهیزات استفاده می نمایم . این تجهیزات به گونه ای طراحی می شوند که **بخشی از انرژی ورودی به سازه را تلف مینمایند** و در نتیجه خسارت وارده به سازه اصلی که ناشی از اتلاف انرژی به صورت هیستریزیس می باشد ، کاهش می یابد .

انرژی در سازه

انرژی ورودی

$$E_I = E_K + E_\zeta + E_E + E_H$$

انرژی جنبشی

انرژی مستهلک شده

به علت میرایی

انرژی مستهلک شده به

علت هیستریزیس

انرژی کرنشی قابل
بازیابی

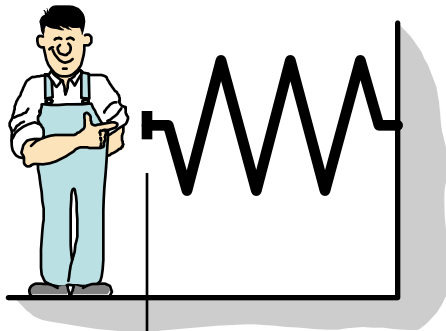

انرژی در سازه

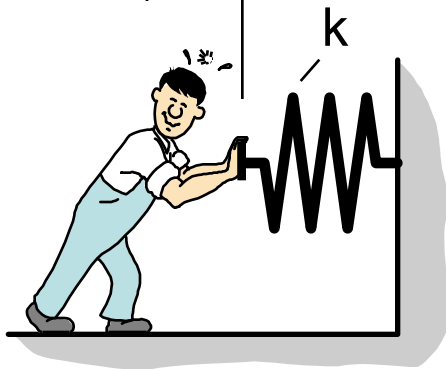
$$E_I = E_S + E_D \begin{cases} E_S = E_K + E_E & \text{انرژی ذخیره شده:} \\ E_D = E_\zeta + E_H & \text{انرژی مستهلک شده:} \end{cases}$$

Mechanical Parameters and Components

Displacement

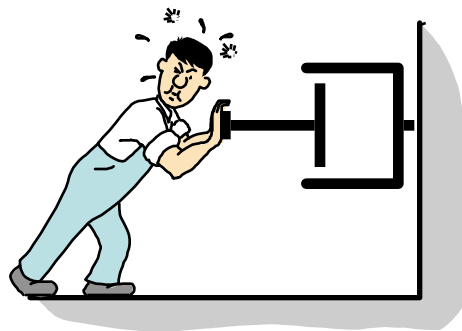

d

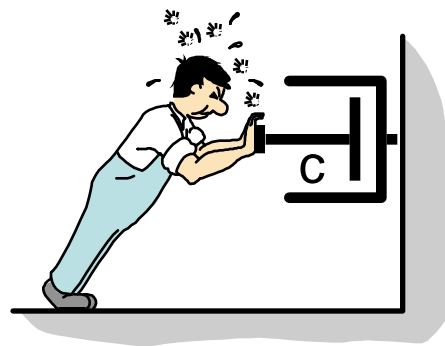

$$F = k \times d$$

Velocity

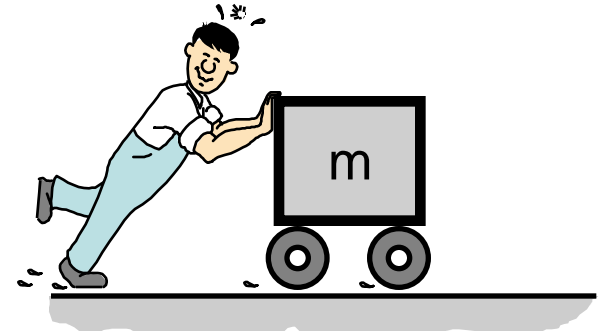

v

$$F = c \times v$$

Acceleration

a

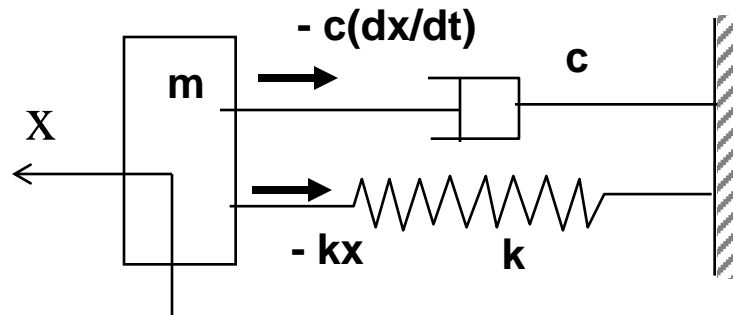

$$F = m \times a$$

Basic structural dynamics I

Single degree of freedom system : •

Example : mass-spring-damper system :

Equation of free vibration :

mass $\times$ acceleration = spring force + damper force

$$m\ddot{x} = -kx - c\dot{x}$$

$$m\ddot{x} + c\dot{x} + kx = 0$$

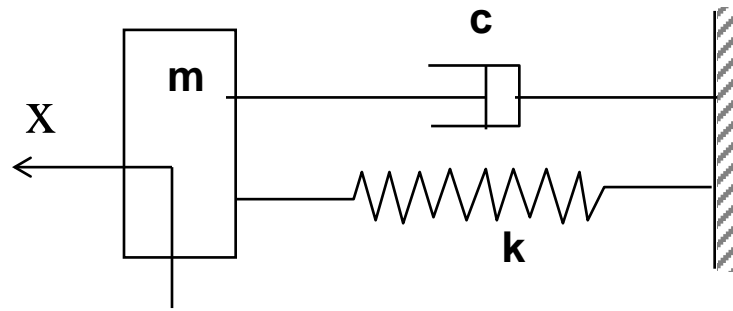
equation of motion

Basic structural dynamics I

Single degree of freedom system : •

Example : mass-spring-damper system :

Equation of free vibration : $m\ddot{x} + c\dot{x} + kx = 0$

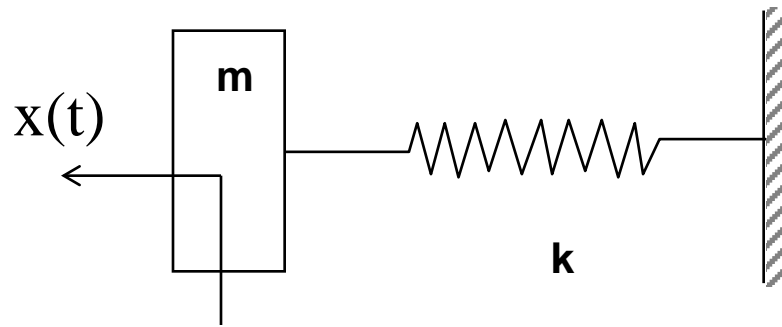
Ratio of damping to critical c/c_c : $\zeta = \frac{c}{2\sqrt{mk}}$

often expressed as a percentage

Basic structural dynamics I

Single degree of freedom system : •

Damper removed :

Equation of motion : $m\ddot{x} + kx = 0$

Undamped natural frequency : $n_1 = \frac{1}{2\pi} \sqrt{\frac{k}{m}} = \frac{\omega_1}{2\pi}$

Period of vibration, T : $T = \frac{2\pi}{\omega_1} = \frac{1}{n_1}$

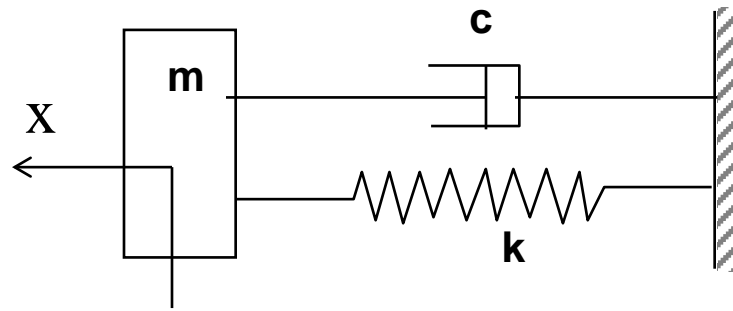
$$kx = -m\ddot{x}$$

$-m\ddot{x}$ is an equivalent static force ('inertial' force)

Basic structural dynamics I

Single degree of freedom system : •

Free vibration following an initial displacement :

Initial displacement = X_0

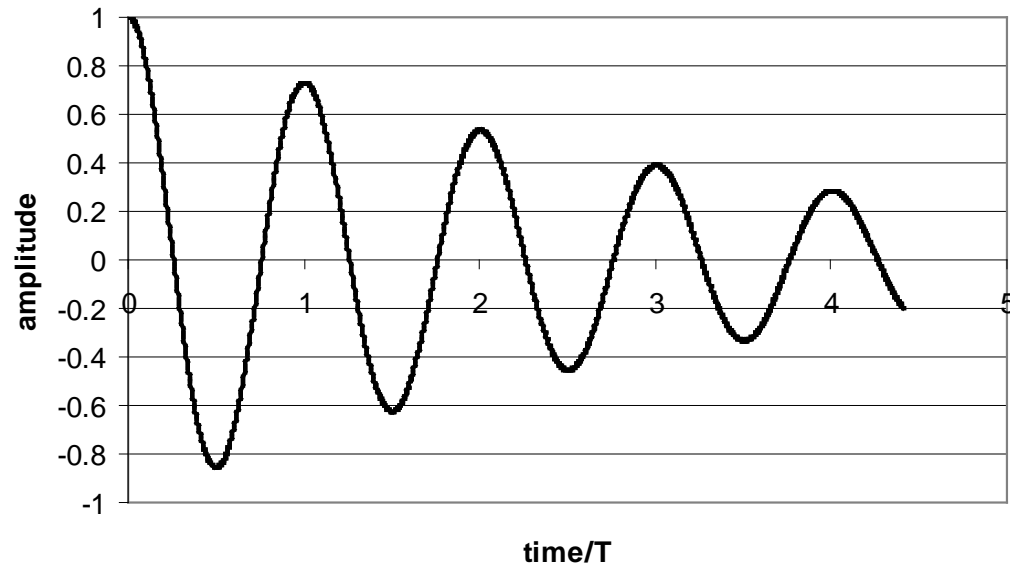
$$x(t) = C \cdot e^{-\omega_1 t} \cos(\omega_1 t \sqrt{1 - \zeta^2} - \alpha)$$

$$\omega_1^2 = \frac{k}{m} \quad C = \sqrt{\frac{X_0^2}{1 - \zeta^2}} \quad \tan \alpha = \sqrt{\frac{\zeta^2}{1 - \zeta^2}}$$

Basic structural dynamics I

Single degree of freedom system : •

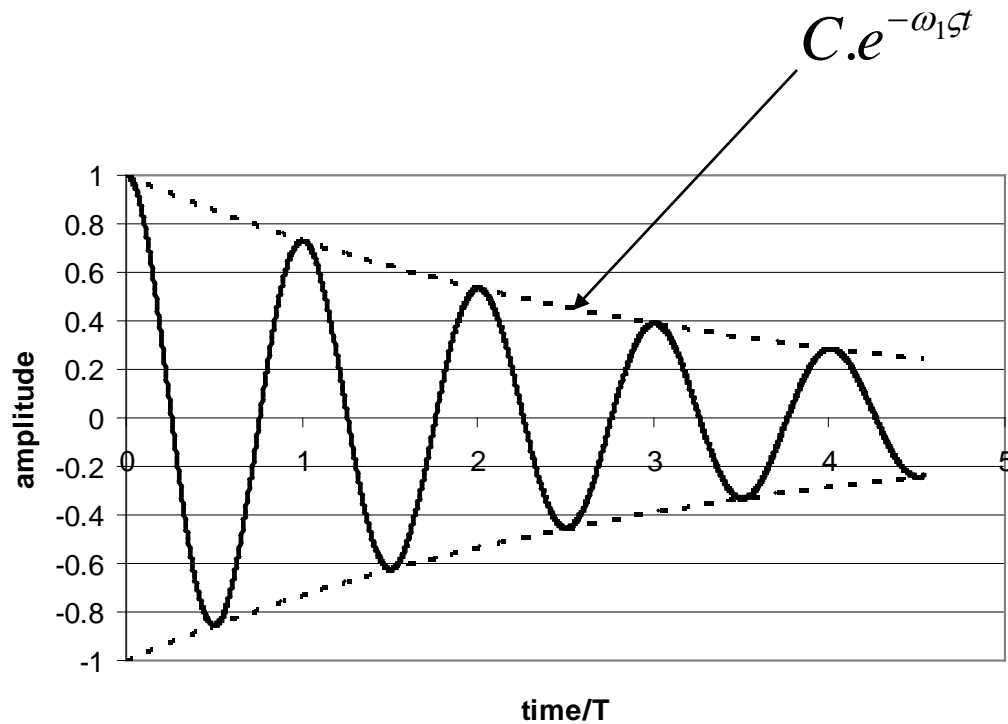
Free vibration following an initial displacement :

Basic structural dynamics I

Single degree of freedom system : •

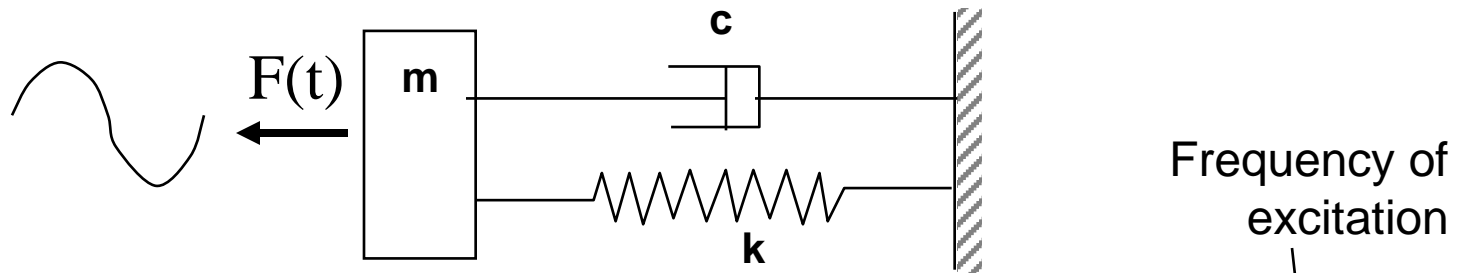
Free vibration following an initial displacement :

Basic structural dynamics I

Single degree of freedom system : •

Response to sinusoidal excitation :

Equation of motion :
$$m\ddot{x} + c\dot{x} + kx = F(t) = F_0 \sin \omega t$$

Steady state solution :
$$x(t) = (F_0/k) H(n) \sin(\omega t + \phi)$$

$$\omega = 2\pi n$$

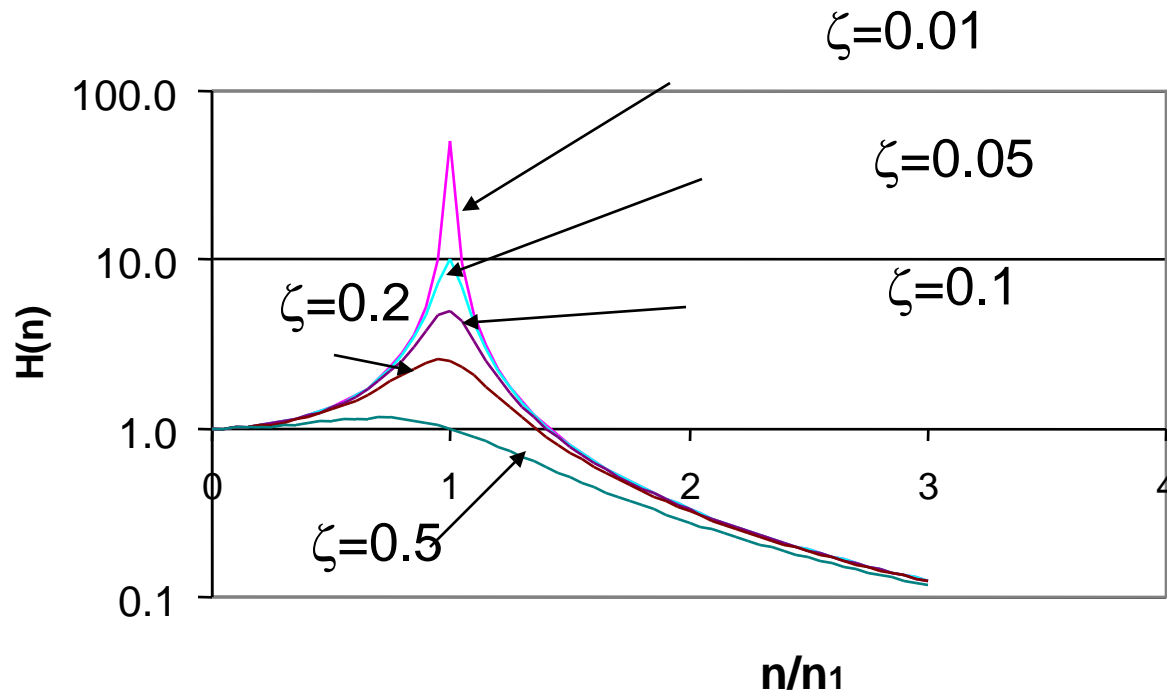
$$H(n) = \frac{1}{\sqrt{\left[1 - \left(\frac{n}{n_1}\right)^2\right]^2 + 4\zeta^2 \left(\frac{n}{n_1}\right)^2}}$$

Basic structural dynamics I

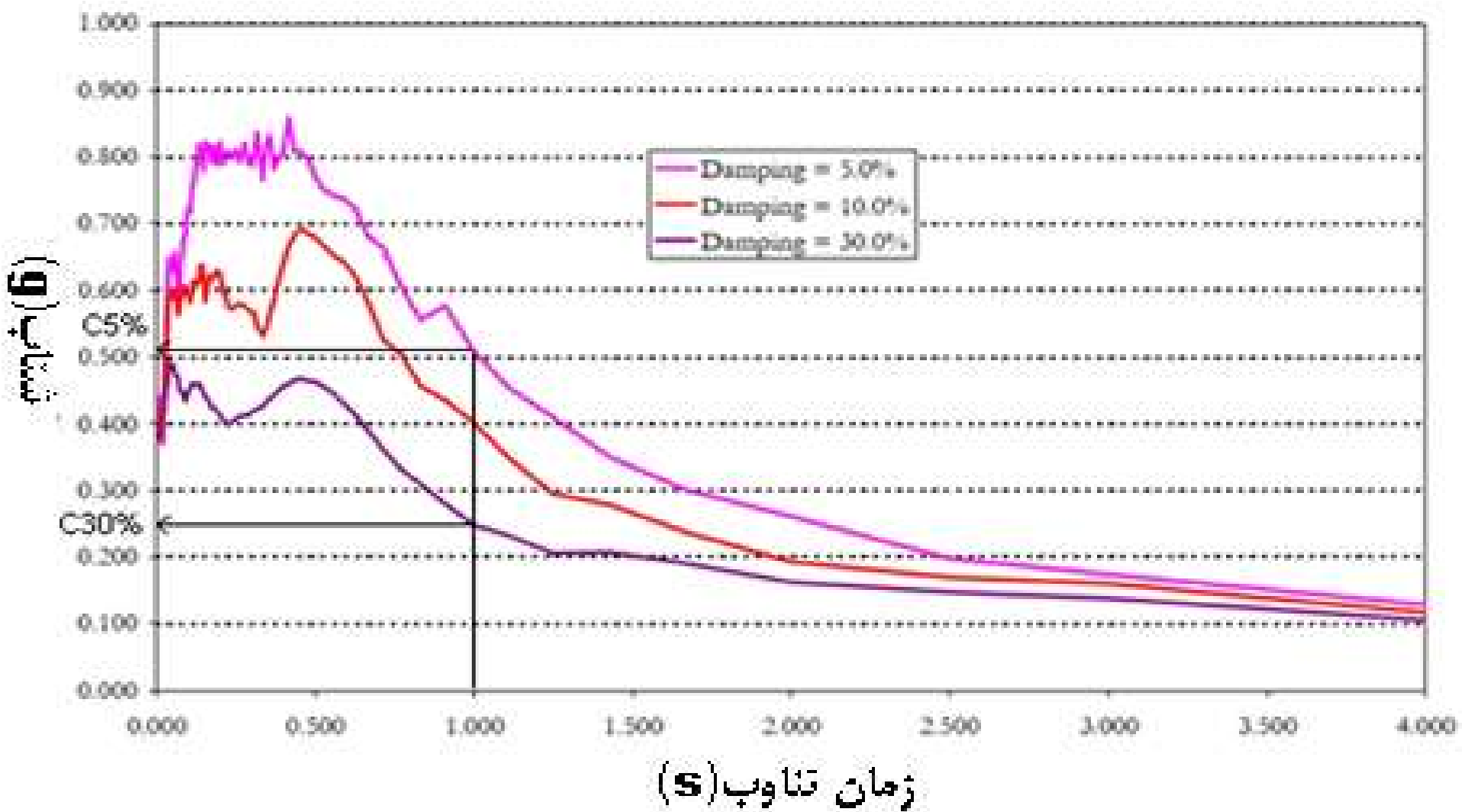
Single degree of freedom system : •

Dynamic amplification factor, $H(n)$

Critical damping ratio –
damping controls amplitude at
resonance

At $n/n_1 = 1.0$, $H(n_1) = 1/2\zeta$ Then, $x_{\max} \cong \frac{F_0}{2k\zeta}$

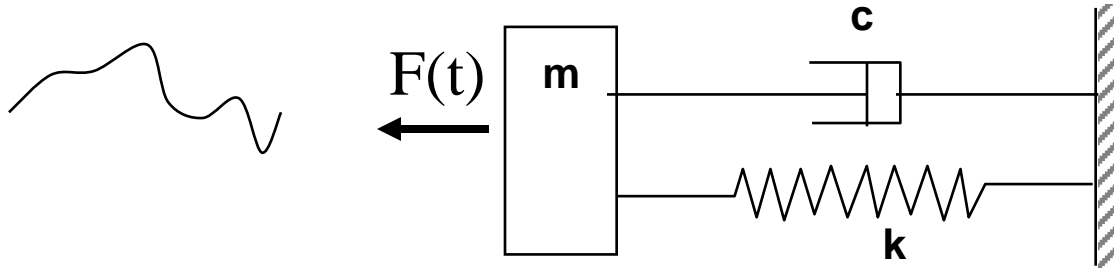

- افزایش میرایی باعث کاهش پاسخ سازه (شتاب و تغییر مکان) میشود. افزایش میرایی در زمان تناوبهای پائین (نزدیک به صفر) بر مقدار طیف اثری ندارد و در زمان تناوبهای بالا نیز اثر کمی بر روی شتاب پاسخ دارد.
- بیشترین اثر افزایش میرایی را در زمان تناوبهای 0.3 تا 2.5 ثانیه میتوان مشاهده نمود.

Basic structural dynamics II

Response to random excitation : •

Consider an applied force with spectral density $S_F(n)$:

Spectral density of displacement :

$$S_x(n) = (1/k)^2 \cdot |H(n)|^2 \cdot S_F(n) \quad \text{see Lecture 5}$$

$|H(n)|^2$ is the square of the dynamic amplification factor (mechanical admittance)

Variance of displacement :

$$\sigma_x^2 = \int_0^{\infty} S_x(n) \, dn = (1/k)^2 \cdot \int_0^{\infty} |H(n)|^2 \cdot S_F(n) \, dn$$

Basic structural dynamics II

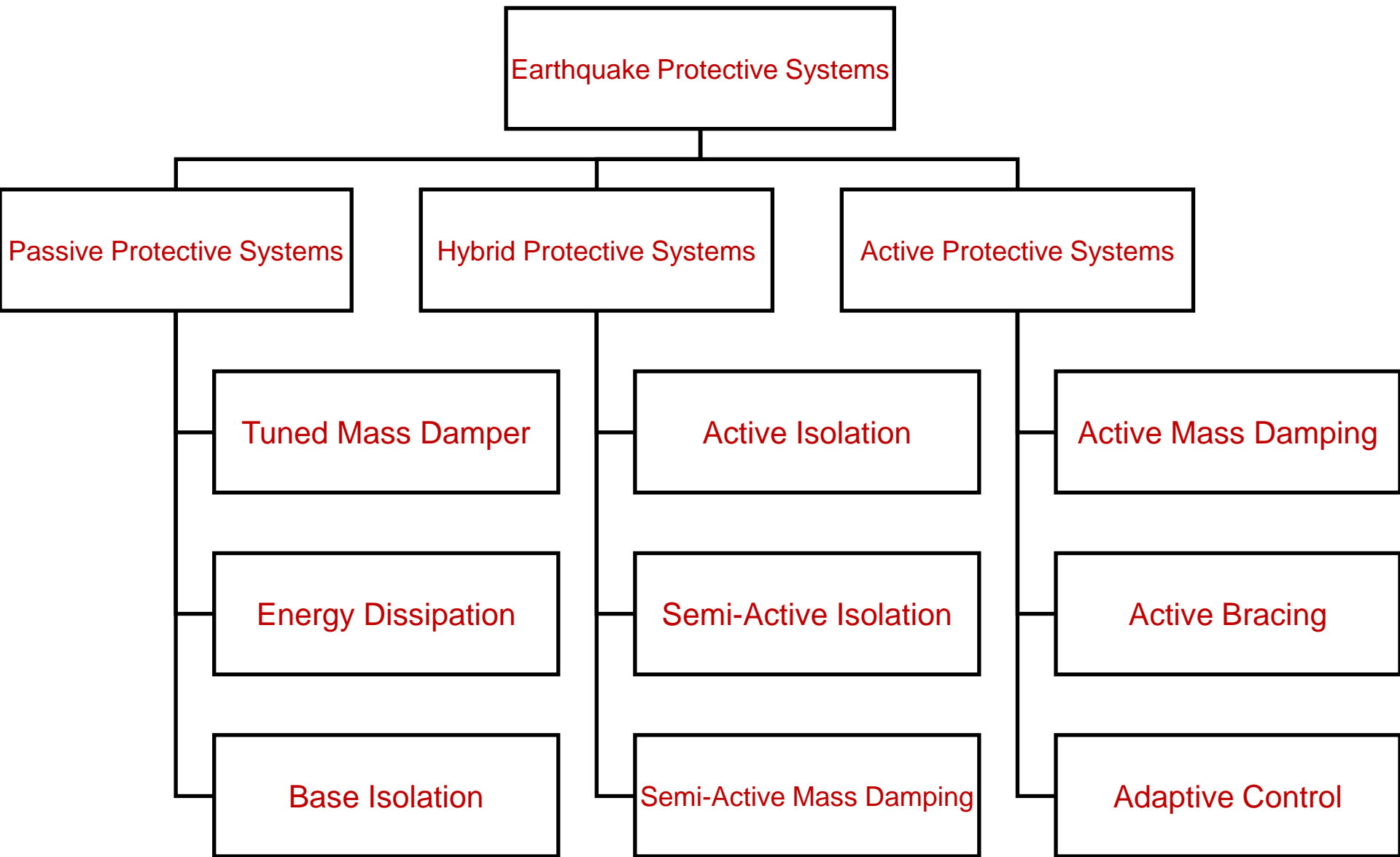
Response to random excitation : •

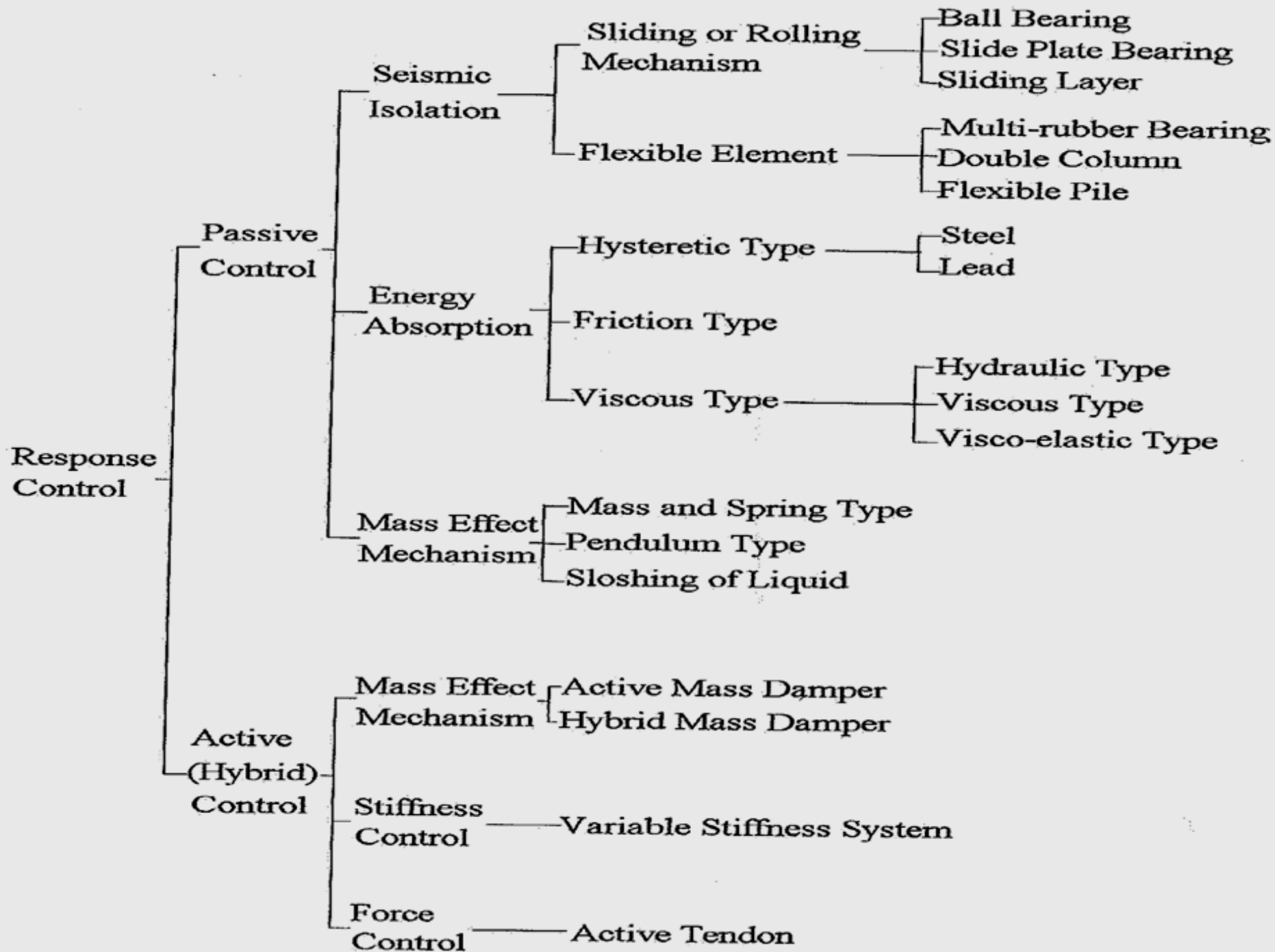
Special case - constant force spectral density $S_F(n) = S_o$ for all n ('white noise'):

$$\sigma_x^2 = \left(\frac{1}{k}\right)^2 \cdot S_o \int_0^\infty |H(n)|^2 dn = \left(\frac{1}{k}\right)^2 \cdot S_o \int_0^\infty \frac{1}{\left[1 - \left(\frac{n}{n_1}\right)^2\right]^2 + 4\zeta^2 \left(\frac{n}{n_1}\right)^2} dn$$

$$\boxed{\sigma_x^2 = \left(\frac{1}{k}\right)^2 \cdot \left(\frac{\pi n_1 S_o}{4\zeta}\right)}$$

The above 'white noise' approximation is used widely in wind engineering to calculate *resonant* response - with S_o taken as $S_F(n_1)$

□ سیستم های کنترل غیر فعال

- مفهوم کنترل غیر فعال اضافه کردن وسائل استهلاک انرژی به سازه می باشد . این وسائل به آسانی می توانند اگر خسارت جدی به آنها وارد آمد جایگزین و تعویض شوند .
- کاربرد اصلی تجهیزات اتلاف انرژی منفعل وقتی که در سازه استفاده می شوند، جذب و تاحدی مصرف بخشی از انرژی ورودی زلزله می باشد که خود باعث کاهش تقاضای اتلاف انرژی در اعضای اصلی سازه ای شده و موجب به حداقل رسیدن خسارت سازه ای می گردد.
- سیستم های منفعل در مقایسه با سیستم های فعال و نیمه فعال نیازی به منبع انرژی خارجی و سیستم کنترلی ندارند.

• اثرات سودمند این سیستم عبارتند از:

- 1- افزایش سختی
- 2- کاهش شتاب طبقات
- 3- کاهش نیروی برشی پایه
- 4- افزایش میرایی سازه
- 5- افزایش انعطاف پذیری بدلیل تغییر زمان تناوب سازه
- 6- جذب انرژی توسط تجهیزات اتلاف انرژی

